

Kokemukset Startin yhteistyöstä Himalajan kanssa keväällä 2016

Tausta

Vanhusten palvelutalo Himalajasta oltiin yhteydessä Jupiter-säätiöön alkukevällä 2016, toivoen jonkinlaista yhteistyötä. Ajatuksena oli, että Jupiter-säätiön valmennuksessa olevat työttömät ja palvelutalossa asuvat vanhukset saataisiin kohtaamaan, ja että siitä syntyisi molemmille osapuolille iloa ja hyötyä.

Himalaja on tehostettu palvelutalo, joka muodostuu neljästä pienkodista. Palvelutalo on tarkoitettu ikäihmisille, jotka eivät selviä omassa kodissaan avopalveluiden tuella. Himalajassa toimii myös intervalliyksikkö.

Jupiter-säätiössä pitkäaikaistyöttömät, nuoret ja muut vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat voivat saada valmennusta, työkokemusta ja tukea elämänhallintaan. Tavoitteena on oppia käyttämään omat voimavaransa, vahvistaa osaamistaan ja sosiaalisia taitojaan sekä parantaa työ- ja opiskeluvalmiuksiaan.

Jupiter-säätiön Starttivalmennus

Starttivalmennus on matalan kynnyksen ryhmätoimintaa 15-24-vuotiaille nuorille, jotka tarvitsevat aikaa ja tukea ennen kun voivat siirtyä eteenpäin esim. kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun tai koulutukseen. Ryhmän toimintaan kuuluu luovaa tekemistä, ruuanlaittoa, liikuntaa ja muita elämänhallintaan liittyviä teemoja. Ryhmässä on kerrallaan noin 5-8 nuorta.

Starttivalmennuksesta vastaa yksilövalmentaja Sofia Mellberg-Kultti, ja luovien toimintojen ohjaajana toimii Jinna Vilponen.

Yhteistyön suunnittelu

Jupiterin etsivän nuorisotyön ohjaaja Liisa Laaksonen kävi Himalajassa neuvottelemassa yhteistyön luonteesta fysioterapeutti Raisa Latvala-Kaatajan kanssa helmikuussa 2016. Syntyi ajatus, että yhteistoiminta palvelutalon kanssa voisi sopia Starttivalmennuksen nuorille. Startissa käy nuoria, joilla koulu on syystä tai toisesta jäänyt kesken, ja monella oma ala on edelleen löytymättä. Monet nuorista kamppailevat mielenterveyden ongelmien kanssa, itsetunto saattaa olla huono, ja sosiaaliset tilanteet ovat haastavia. Vastaavasti palvelutalon asukkaat saattavat olla yksinäisiä, vailla juttuseuraa, ja kaipaavat vaihtelua arkeen. Yhteistyön myötä nuoret saisivat kokeilla hoitotyötä, harjoitella sosiaalisia tilanteita, ja tuntea tekevänsä jotain merkityksellistä kanssaihmissen hyväksi. Vanhukset saisivat seuraa ja mahdollisuuden päästä tekemään asioita joihin ei muuten ole aina mahdollisuutta.

Huhtikuussa Startin nuoret kävivät ohjaajan kanssa tutustumassa Himalajaan, ja yhdessä tehtiin alustava suunnitelma, johon kuului ulkoilua, lautapeliä pelaamista, askartelua ja keväämmällä myös mahdollinen vierailu Jupiterin myymälässä. Sovittiin, että Starttiryhmä käy Himalajassa noin kerran viikossa ja kaksi tuntia kerrallaan. Saatiin myös vaitiolovelvollisuuslomake, jonka toimintaan osallistuvat nuoret allekirjoittivat.

Toukokuun alustava suunnitelma:

9.5 klo 12-14: Pelipäivä (Tuodaan omia lautapelejä ja jos Himalajalla on omia asukkaiden mieleisiä pelejä voidaan pelata niitäkin).

16.5 klo 12-14: Ulkoilua (kelivarauksella)

19.5 klo 12-14: Askartelua

23.5 klo 12-14: Ulkoilua

30.5 klo 12-14: Käynti Jupiter-myymälässä

Toteutus

Touko- ja kesäkuun aikana Startti kävi Himalajassa 6 kertaa. Suunnitellut pelipäivä ja askartelu jäi toteutumatta liian vähäisen osallistumisen vuoksi. Todettiin, että asukkaiden kannalta tärkeintä oli yhdessäolo ja jutteleminen sekä ulkoilu. Kaksi kertaa tuotiin ryhmä asukkaita Cafe Jupiteriin kahville, ja samalla tehtiin lyhyt kierros kierrätysmyymälässä. Muina päivinä ulkoiltiin ja seurusteltiin vanhusten kanssa Himalajan omalla sisäpihalla, mikä mahdollisti useampien vanhusten ulkoilua samanaikaisesti.

Kokemukset

Startin nuoret suhtautuivat pääosin positiivisesti Himalaja-päiviin. Päivät perustuivat vapaaehtoisuuteen, ja ne nuoret jotka osallistuivat, olivat motivoituneita ja kiinnostuneita. Nuoret tulivat hyvin toimeen vanhusten kanssa, vaikka kommunikointi ei ollut aina helppoa kuulovaikeuksien tai muistisairauksien vuoksi. Startin ohjaajat olivat aina mukana tukemassa nuoria ja antamassa mallia miten vanhusten kanssa toimitaan.

Suurin osa nuorista ei ollut ennen kohdannut vanhuksia tällä tavalla, ja siksi oli tärkeää että he saivat rauhassa tutustua vanhuksiin ja toimia myös omilla ehdoillaan. Koettiin hyväksi sitä, että ulkoilu vanhusten kanssa ei vaatinut nuorilta liikaa. Joillekin jo se, että he pystyivät lykkäämään vanhusta pyörätuolissa, oli riittävä haaste ja antoi kokemuksen siitä, että he osallistuivat. Toiset nuoret olivat tottuneempia toimimaan vanhusten kanssa, ja työskentelivät todella empaattisesti ja ammattimaisesti. Oli myös nuoria, jotka eivät olleet koskaan tehneet työtä vanhusten kanssa, mutta jotka osoittautuivat hyvin sopiviksi hoitoalalle. Vanhusten kanssa toimiessaan he selvästi voimaantuivat ja saivat kokemuksen siitä, että heillä on osaamista ja kykyä tehdä jotain toisten hyväksi. Yhdellä nuorella päätös suuntautua hoitoalalle opiskelemaan vahvistui Himalaja-yhteistyön myötä.

Jatko

Nuoret kertoivat että jatkaisivat mielellään Himalaja-käyntejä syksyllä, mutta ei välttämättä joka viikko. He ovat tottuneet tiettyyn rytmiin ryhmätoiminnassa, johon kuuluu tietyt teemat, ja niistä he eivät haluaisi luopua. Jatkossa Himalaja-päivät voisivat toteutua noin kerran kuussa osana elämänhallinta-teemaa. Voitaisiin myös harkita että ne nuoret, jotka ovat kiinnostuneita hoitoalasta, voisivat Startin kautta olla joitakin päiviä itsenäisesti tai pareittain Himalajassa tutustumassa toimintaan lähemmin ja seurustelemassa vanhusten kanssa.

Himalajan kautta järjestetään myös koulutuksia, esim. muistisairaiden kohtaaminen ja muut vapaaehtoisten koulutukset, joihin Startin nuoret voisivat osallistua.

Sofia Mellberg-Kultti, Starttivalmennuksen palveluvastaava, Jupiter-säätiö.